

Notă informativă la proiectul de modificare a punctului 391 din Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 155 din 01 aprilie 2022

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului de modificare a punctului 391 din Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Temeiul juridic de elaborare a proiectului Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE pentru modificarea Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice este stabilit la art. 7 alin. (1) lit. g³) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, conform căruia ANRE elaborează și aprobă Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice și art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică.

La baza modificării Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice au stat:

1. demersul „Termoelectrica” SA (nr. 79/814 din 10 iunie 2023) către Ministerul Energiei, privind procedura de achiziție nr. 21080646 din 17.05.2023 – „Achiziționarea sistemului automatizat de control al vibrației și valorilor mecanice (SACVVM) și instalarea acestuia la turbogeneratorul Nr. 2 al „TERMOELECTRICA” S.A”;

2. Solicitarea Ministerului Energiei (nr. 07-1175 din 21.08.2023) cu privire la obligativitatea respectării Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, ce conțin prevederi care obligă producătorii de energie electrică, deținători de centrale electrice cu termoficare, să respecte întocmai cerințele standardelor conform cărora a fost elaborat și realizat utilajul centralelor, dar și să coordoneze activitățile de reconstrucție și modernizare a echipamentelor centralelor electrice cu producătorii acestor echipamente conform pct. 391 – „Efectuarea reconstrucției și modernizării echipamentului turbinei în cadrul centralelor electrice trebuie să fie coordonată cu uzina producătoare”.

Menționăm faptul că, în condițiile unui conflict militar în desfășurare, în care producătorii de echipamente se află pe teritoriul altui stat, cum ar fi producătorul АО «Силловые машины» și ООО «Таганрогский котельный завод», stat care a fost pus sub sancțiuni internaționale, este dificil sau chiar imposibil de a obține coordonările stabilite de Norme minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, în sensul realizării lucrărilor de reconstrucție și modernizare a echipamentului, fapt care, poate pune în pericol securitatea aprovizionării cu energie termică și electrică a consumatorilor, îndeosebi în perioada rece a anului.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În contextul cauzelor descrise ce au impus modificarea Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, principala modificare este expunerea pct. 391 în redacție nouă. Scopul modificării punctului respectiv este de a permite deținătorilor de centrale electrice de termoficare, centrale termoelectrice și hidroelectrice, precum și agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, să efectueze lucrări de reconstrucție și de modernizare a echipamentului turbinei, fără a fi supuși riscului de aplicare a sancțiunilor pentru nerespectarea Normelor.

În vederea deblocării situației în care personalul de conducere a întreprinderilor electroenergetice se află în imposibilitate de a coordona lucrările respective cu uzina producătoare și respectiv este pasibil de a fi sancționat pentru nerespectarea prevederilor Normelor, conform redacției noi propuse a pct. 391, personalului de conducere i se oferă posibilitatea de a consulta și coordona lucrările menționate cu alți producători de echipamente similare.

Astfel, consultarea și coordonarea respectivă va fi posibilă în următoarele cazuri:

1. în cazul lichidării uzinei producătoare;
2. în cazul imposibilității argumentate de coordonare cu uzina producătoare;
3. în cazul refuzului de acordare a asistenței tehnice de către uzina producătoare;
4. în cazul asigurării principiilor de raționamente tehnico-economice cu privire la coordonarea lucrărilor de reconstrucție și modernizare.

Totodată, se prevede ca decizia personalului de conducere al întreprinderii electroenergetice cu privire la consultarea și coordonarea lucrărilor cu alți producători de echipamente similare, să fie coordonată de către autoritatea responsabilă de efectuarea controlului și supravegherii tehnice de stat în domeniul securității industriale.

4. Fundamentarea economico-financiară

Costuri de conformare nu au fost identificate, deoarece proiectul Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice nu impune cerințe suplimentare în sensul diminuării sau sporirii costurilor suportate de utilizatori în procesul de aplicare a cadrului normativ ce se aplică la momentul actual.

Redacția nouă, propusă a pct. 391 nu exclude obligativitatea consultării și coordonării lucrărilor de reconstrucție sau modernizare cu uzina producătoare, aceasta oferă posibilitatea consultării și coordonării lucrărilor menționate cu alte uzine producătoare de echipamente, utilaje similare, în anumite cazuri. Astfel, costuri sunt în ambele cazuri, însă nu se stabilesc careva cerințe adiționale care la rândul lor să implice și costuri suplimentare. Respectiv, implementarea prevederilor Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, nu va genera cheltuieli suplimentare pentru utilizatori (persoane fizice și juridice) și se asigură faptul, că aprobarea și implementarea Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, nu va afecta negativ activitatea lor în sens de majorare a costurilor suportate.

Intervenția propusă nu va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare nici din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Conform art. 7, alin. (1), lit. g3), din Legea cu privire la energia electrică, Agenția elaborează și aprobă Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice. Totodată art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică stipulează că, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de exploatare a centralelor electrice și a rețelelor electrice.

Proiectul Hotărârii de modificare a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice se propune de a intra în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

La data de 06.09.2023 pe pagina web oficială a Agenției, la rubrica „Transparența decizională/Inițierea elaborării deciziei” a fost plasat anunțul cu privire la inițierea elaborării acestui proiect în care a fost indicat termenul limită (29.09.2023) de prezentare a recomandărilor/propunerilor referitor la Normele în cauză, precum și datele de contact a persoanei responsabile (Vladislav Matiescu – consultant, tel: 022 823 986, vladislav.matiescu@anre.md).

Ulterior, la data 19.10.2023, Agenția, pe pagina web oficială, la rubrica „Transparența decizională/Consultări publice” a plasat anunțul cu privire la inițierea procedurii de consultare publică a proiectului de modificare a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, în care a fost indicată data-limită de prezentare a avizelor (06.11.2023) și adresa unde acestea pot fi expediate. Textul proiectului hotărârii de modificare a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, Analiza impactului și Nota informativă au fost plasate pe pagina web oficială a ANRE la rubrica „Transparența decizională/Proiecte supuse consultării publice”, la poziția nr. 817.

Totodată, Agenția a expediat o solicitare de avizare a proiectului de modificare a Normelor menționate, în adresa următoarelor Instituții, Autorități și Unități termoelectrice:

1. Ministerul Energiei;
2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
3. Î.S. „Moldelectrica”;
4. Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A.;
5. S.A. „RED Nord”;
6. Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;
7. Asociația Businessului European (EBA);
8. Consiliului Concurenței;
9. S.A. „TERMOELECTRICA”;
10. S.A. „COMGAZ-PLUS”;
11. S.A. „APĂ-CANAL CHIȘINĂU”;
12. ÎM a „REȚELELOR ȘI CENTRALELOR TERMICE COMRAT”;
13. S.A. „CET-NORD”;
14. ÎM „SERVICII COMUNALE GLODENI”;
15. ÎM „ANTERMO”;

16. ÎM „REȚELE TERMICE FLOREȘTI”;
17. ÎM „SERVICII COMUNAL-LOCATIVE” ORHEI;
18. ÎM „TERMOTRANS TARACLIA”.

În cadrul consultărilor publice, avize au fost prezentate de către următoarele instituții:

1. Ministerul Energiei – 1 propunere;
2. Consiliul Concurenței – fără obiecții și propuneri;
3. S.A. „CET-Nord” – fără obiecții și propuneri;
4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – fără obiecții și propuneri;
5. S.A. „RED-Nord” – fără obiecții și propuneri;
6. S.A. „Termoelectrica” – 1 propunere;
7. Î.S. „Moldelectrica” – fără obiecții și propuneri;
8. Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică – fără obiecții și propuneri;
9. Centrul Național Anticorupție – fără obiecții și propuneri;
10. Ministerul Justiției – 5 propuneri.

Toate obiecțiile și propunerile expediate în adresa Agenției, care au fost prezentate în cadrul consultărilor, au fost discutate atât telefonic, cât și prin intermediul poștei electronice și luate în considerare la elaborarea variantei finale a proiectului hotărârii de modificare a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice și introduse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

Astfel, în total au fost prezentate avize cu un număr de 7 propuneri în total, cu privire la proiectul Normelor menționate. Dintre acestea, 5 propuneri au fost acceptate, iar 2 propuneri au fost acceptate parțial.

7. Constatările expertizei anticorupție

Conform raportului de expertiză, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

8. Constatările expertizei juridice

Conform expertizei juridice au fost prezentate recomandări de ordin redacțional în contextul respectării în acest sens a prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. De asemenea, s-a recomandat excluderea expresiei „de regulă”, pentru a se exclude orice echivoc. Proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE de modificare a Normelor minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, a fost modificat corespunzător.

9. Constatările expertizei Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Conform expertizei grupului de lucru proiectul corespunde cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite de Legea nr. 235/2006 și a fost susținut de către grupul de lucru.

**Director general
Veaceslav UNTILA**